

Un fàrmac redueix a la meitat la mortalitat en pacients amb càncer de pulmó

Està destinat a un 15%-20% de tumors que tenen alterada la proteïna EGFR

Canal **Big Vang**
www.lavanguardia.com/ciencia

JOSEP CORBELLA
Chicago. Enviat especial

Un fàrmac que inhibeix una proteïna mutada en alguns casos de càncer de pulmó redueix la mortalitat a la meitat en els pacients que tenen aquesta mutació, segons els resultats d'un assaig clínic internacional presentats al congrés de la Societat Americana d'Oncologia Clínica que se celebra a Chicago.

Aquests resultats, que suposen la reducció de mortalitat més important mai registrada en el camp del càncer de pulmó, mostren com les teràpies destinades contra alteracions dels tumors estan fent evolucionar l'oncologia envers tractaments més eficaços per a grups concrets de pacients.

En aquest cas el tractament s'ha destinat contra la proteïna EGFR, que provoca una proliferació descontrolada de les cèl·lules en un 15-20% dels casos de càncer de pulmó a Europa i un 30-40% dels casos a Àsia.

Les alteracions d'EGFR són el tipus de mutació més comuna en càncers de pulmó en persones no fumadores, informa Margarita Majem, oncòloga de l'hospital de Sant Pau a Barcelona i coautora de l'assaig clínic. Són menys freqüents en persones que han fumant perquè han acumulat una gran quantitat de mutacions diferents causades pel tabac. Per motius que es desconeixen, les mu-

GETTY IMAGES / ISTOCKPHOTO

Un metge revisa una radiografia dels pulmons

tacions d'EGFR també són més comunes en dones que en homes.

A l'assaig clínic hi han participat 682 pacients de 26 països, als quals s'havia ressecat un càncer de pulmó amb cirurgia. Les anàlisis dels seus tumors van revelar que tenien mutat el gen de la proteïna EGFR.

Dues tercers parts dels participants en l'estudi no havien fumant mai. Havien estat diagnosticats en un moment en què el càncer estava localitzat al pulmó i encara es podia ressecar, cosa que passa aproximadament en una tercera part dels casos de la malaltia a Espanya, però tenien un risc alt de reaparició del càncer.

Després de la cirurgia la meitat dels participants va rebre osimertinib, un fàrmac que inhibeix la proteïna EGFR, i l'altra meitat va rebre un placebo. Alguns d'ells, a més, havien rebut quimioteràpia, tant entre els que havien estat tractats amb osimertinib com entre els que no.

Els primers resultats de l'estudi, presentats el 2020, van indicar que el tractament amb osimertinib reduïa a una sisena part el risc de recidiva els tres primers anys. Però quedava el dubte de si aquest benefici es mantindria amb un seguiment a més llarg termini i si es traduiria en una reducció de la mortalitat.

Els resultats de supervivència presentats al congrés de Chicago indiquen que, després de cinc anys de seguiment, han mort un 22% dels participants que van rebre placebo i un 12% dels tractats amb osimertinib. Els efectes secundaris lligats a l'osimertinib van ser majoritàriament lleus o moderats, tot i que un 13% dels pacients va abandonar el tractament abans de completar l'estudi a causa de la seva toxicitat.

"No havíem vist mai una millora de supervivència d'aquesta

No s'havia aconseguit mai abans un augment de supervivència d'aquesta magnitud en tumors pulmonars

magnitud en el camp del càncer de pulmó", declara Margarita Majem. "Aquests resultats canviaran la nostra manera de tractar aquests pacients".

Atès que l'osimertinib ja està aprovat a Europa i disponible a Espanya, els pacients podran beneficiar-se d'aquest millorament en el tractament de manera immediata.

De cara al futur, la millora en la detecció precoç del càncer de pulmó comportarà que una proporció més alta de casos es diagnostiqui quan el tumor encara es pot ressecar i siguin candidats a ser tractats amb osimertinib.●

Andalusia té una tercera part dels braçalets d'allunyament per masclisme

BARCELONA Efe

Andalusia té un de cada tres braçalets d'allunyament per violència de gènere que hi ha al país. Al març va assolir els 1.269 dispositius dels 3.493 que hi ha a tot Espanya, cosa que suposa un increment d'un 22,6%.

A més, en aquesta comunitat, el nombre de trucades al 016 –el telèfon permanent per donar servei a víctimes, familiars i persones vinculades a casos de violència– ha registrat els primers mesos de l'any 1.167 trucades, un 10,5% més que en el mateix període que l'any anterior. Això suposa un 12,7% del total nacional.

Això és el que consta a les dades de l'informe estadístic elaborat per la Unitat de Coordinació contra la Violència de Gènere de la Delegació del Govern a Espanya a Andalusia corresponent al març d'aquest any, en què s'han registrat set casos de violència masclista al sistema de seguiment integral de casos de violència de gènere (VioGén).

Les víctimes compten amb el servei Atenpro d'atenció i protecció mitjançant un dispositiu electrònic amb geolocalització i botó d'emergència. Fins al 31 de març es van registrar 3.338 actuacions, un 4,7% més que el març del 2022 i un 19,1% del total nacional.●

Recentment, s'han conegut els resultats del rànquing universitari elaborat per la Fundació CyD, en què les universitats públiques catalanes ocupen, altre cop, posicions de privilegi. És una bona notícia, coherent amb el fet que el rànquing CWUR les va col·locar entre el 8 % de les millors universitats del món.

És ben sabut que els rànquings donen una visió simplificada de la realitat universitària, però el que és significatiu és que aquests bons resultats es repeteixen any rere any.

L'estructura d'indicadors del rànquing CyD és particularment interessant, perquè intenta reconèixer la multiplicitat de facetes de l'activitat universitària. La missió principal de les universitats és la formació, a partir de la qual les universitats del segle XXI contribueixen a la societat de diverses maneres.

Les universitats públiques catalanes presenten uns resultats excel·lents en docència i recerca, i són líders entre les universitats espanyoles en captació de fons competitiu estatals i del programa Horitzó Europa. Així mateix, contribueixen de manera substancial a la innovació del teixit socioeconòmic i industrial, tant signant contractes i convenis amb em-

TRIBUNA

Daniel Crespo

President de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques i rector de la Universitat Politècnica de Catalunya - BarcelonaTech (UPC)

Catalunya, país universitari

preses com registrant patents, generant *spin-offs* i incubant startups.

La vocació internacional de les universitats catalanes també queda recollida al rànquing CyD: totes participen en xarxes d'universitats europees o han presentat projectes per participar-hi en el marc d'una iniciativa que té com a objectiu final la creació de títols universitaris reconeguts en tota la Unió Europea.

Un altre aspecte que recull el rànquing és la contribució de les universitats al desenvolupament del país, i aquí, altra vegada, les universitats pú-

bliques catalanes hi obtenen unes qualificacions excel·lents. Més encara, el compromís social de les universitats públiques catalanes les ha portat a desenvolupar programes d'equitat, inclusió i aprenentatge servei.

La valoració social de les universitats és coherent amb els rànquings. Tant les dades del Centre d'Estudis d'Opinió com l'enquesta de valors socials de l'Ajuntament de Barcelona mostren que les universitats són la institució més ben valorada per la ciutadania de Catalunya.

Aquests fets contrasten, però, amb el nivell de finançament de les universitats públiques catalanes. Catalunya inverteix un 0,57 % del PIB en ensenyament superior, molt lluny de l'1 % que marca com a objectiu la Llei orgànica del sistema universitari, aprovada recentment, o de l'1,1 % que hi inverteix ara mateix la comunitat autònoma de La Rioja. Aquesta manca de finançament del sistema públic d'educació superior català es fa palesa en fets com l'edat mitjana del professorat universitari permanent, que està al voltant dels 56 anys, i la precarietat de 8.000 dels aproximadament 20.000 professors i professores d'universitat de Catalunya, que reben uns salaris inferiors als 600 euros mensuals.

L'Estat del benestar es fonamenta en dos pilars: la sanitat i l'educació. L'educació superior genera riquesa i forma els ciutadans i ciutadanes perquè aconseguixin llocs de treball de qualitat i ben remunerats, i, al seu torn, incrementin la competitivitat de les nostres empreses. Catalunya inverteix actualment 1.150 milions d'euros en educació superior. El Pacte Nacional per la Societat del Coneixement estableix que el 2024 s'hauria

Invertim un 0,57% del PIB en educació superior i la LOSU marca un 1%

d'arribar a un 0,8 % del PIB (1.840 milions d'euros) i la LOSU marca com a objectiu l'1 % del PIB (2.300 milions d'euros).

Mantenir la vitalitat de la societat i l'economia catalana depèn críticament de la competitivitat del sistema universitari, que ha de ser capaç de formar els professionals i les professionals que requereixen els reptes de futur de la nostra societat i el progrés de la nostra economia.